

מסורת הש"ס

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קו.

עין משפט
גד מצוה

עו א מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה טו סמג
עשין נב טו"ש"ע אה"ע י'
קסט פט"י מד ובסדר
חליצה ספ"י ל ובפירוט
סדר חליצה ספ"י מה:
עו ב מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י י:
עו ג מיי שם הלכה ז
טו"ש"ע שם ספ"י י'
ובסדר חליצה ספ"י מו
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
סד:
עו ד מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י נא:
פ מיי שם טו"ש"ע שם
ספ"י י:
פא ו מיי פ"ד מהל'
גולה ופירוט הל"ו
סמג עשין עד טו"ש"ע
חומ"ס ר"ד ספ"י י'
פב ו מיי פ"ד מהל'
גולה ופירוט הל"ו סמג
עשין גירושין ה"א סמג
עשין ג' מיי פ"ד מהל'
ס' קמג ספ"י א:
פג ח מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כה סמג
עשין נב טו"ש"ע שם ס'
קסט פט"י יג בזה"ש
ובסדר חליצה ספ"י לא
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
מה ובס' חליצה ספ"י נג:
פד ט מיי פ"ד מהל'
משה הקדמות
הלכה טו:
פה י מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה כ
סמג עשין נ טו"ש"ע שם
סימן קל"ד ספ"י ה:
פז ב מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כט סמג
עשין נב טו"ש"ע שם סימן
קסט ספ"י ה:
פז ב מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה י סמג
עשין כ טו"ש"ע שם ס'
קסט ספ"י ח:
פח ז מיי שם הלכה ט
סמג וטו"ש"ע שם
ומיי פ"ד מהלכות יבום
הלכה טו סמג עשין נב
טו"ש"ע אה"ע סימן קסט
ספ"י י ובפירוט סדר
חליצה ספ"י לה:

תורה אור השלם
1. אם עלה קרבנו מן
הקרבן וקר תמידי קרבנו
אל פתח אהל מועד
יקריב אותו קרבנו לפני
יְיָ ויקרא א ג

תוספות ישנים
(א) תיבה למ"ד חליצה
אח"כ מביא מ"ש
מה דתן פרק (התקבל)
האומר (קדושין סג.)
קדשתי את בתי ואני יודע
למי קדשתי וכל אחד
ואחד את קדשתי ונתן לה
נתן ונתת אלמנה לא בעינן
היכיר. וכן האשה שאמרה
למי קדשתי ואני יודעת למי
נתקדשתי ונתן אחד ואמר
אני קדשתי ונתן לה נתן
והיכיר. והכל אמרו אין
חולצין אל"כ מביא מ"ש
למקדש דהיינו חייב שמה
יסתרו דכיון ויחשבוהו
האשה אלמנה וכל הכא
לכא דמכחש ליה שיהי נס
הוא רואה כמות מיה ל"ע
דקמן לקמן בפרק בתרע
(קכב). משאלי עד פי נת
קול ומעשה בחדש שעמד
על ראש ההר ואמר פלוני
בן פלוני נתקדש פלוני מת

בתי עמודי. ללשון שפי' בקונטרס עמודי וחלצי לו משמע שפירש
עמידה לחלוץ ושמה לכתחלה צדי ולא מופסלה בזה כדפירש
לעיל (דף קג.) גבי צין עומד צין יושב צין מוטת:
אין לו א"א שברו. היינו דוקא כגון הכא ששאל דבר גדול במקום
שצין לוקחין אלף דבר מוטע *וכן
היה להגדיל בזה (צ"ק קטו: ושם)
גבי הל' להביא כרוז ודורמסקין
לחולה דצין לו אלף שכרו אלף היכא
שלוקחין דבר גדול התם אין יכול
לומר לו משטה אני כך ואע"פ שלא
הוציא כלום מאותו דבר שמוטע עליו
שכר: **רבא** אמר רב סחורה.
והא דלמחר באלו מילואות (ב"מ דף קג. נג.)
ושם אמר רבא כגון רב סחורה
לאסבין וזהמא ליסטרין פירוש שהאיר
עייני בלואות משנה אחת רבא גרס
התם אלף רבא היה תלמידו מובהק
דמשמע הכא ובכמה דוכחין וואת
דגרסי התם רבא וי"ל דה"ק אפילו
לא אסבין אלף וזהמא ליסטרין בלנד
אני חייב לקרוע עליו *:

לפ"כ אין כותבין גט חליצה
א"כ מבירין בו.
פירש בקונטרס דחיישין שמה יטעו
בית דין האחרון וישאלו בלא הכרה
יבם ויסמכו על בית דין הראשון וואת
ואמאי חולצין בית דין הראשון אע"פ
שצין מכירין וניחוש דלמא מיימי
סהדי שחלה צ"ד ויסמכו בית דין
האחרון עליהו וישאלו לשוק בלא
הכרה וי"ל דעדים אינם מעידין
לחלוצין וישאלו להם אם הכירוהו בלא
דין הראשון דכיון האו ודאי לא
חיישין: **ורבא** ידיה אמר בו'
ולא חיישין לבית דין מועין. פירוש
שמה טעו צ"ד הראשון ועשו בלא
הכרה כך פירש הקונטרס וקשה
דצין פירוש צית דין טועין שזה
דחיישין לבית דין טועין דרב סחורה
היינו צית דין אחרון ולא חיישין לבית
דין טועין דרבא היינו צית דין הראשון
ועוד קשה לר"י דלמחר פ' יש נחלין
(ב"ב דף קלח: ושם) אמר רב דימי
הילכתא לא חיישין לצ"ד טועין ופרקי
מ"ש מדרבא דלמחר רבא אין חולצין
אל"כ מכירין דחיישי' לבית דין טועין
בו' אלמא דרבא גרסי' חוששין
לבית דין טועין ונראה לר"י כגריסת
ספרים ישנים דגרסי דרבא סחורה
לא חיישין ודברצא חיישין וה"פ לא
חיישין לבית דין טועין שמה יטעו
בית דין אחרון להשיאה ע"י חליצה
שיעידו בחליצה ולא בזה"ש דכיון
האין לא חיישין אלף יחזרו עליהם אם
הכירו צ"ד הראשון ורבא סבר דצין
חולצין אל"כ מכירין שמה יטעו צית
דין האחרון להשיאה על ידי עדים
ויאמרו שלא עשו כ"א בזה"ש והקשה
הר"ר יהודה מדמתיב בתוספתא (פ"ד)
חולצין לאשה אע"פ שאין מכירין
אותה תיקשה לרבא משמיה דנפשיה
ותירך דתוספתא מייירי דלוריימא
ואמוראי דהכא איירי דרבנן א:
רבא

בתי עמודי. ללשון שפי' בקונטרס עמודי וחלצי לו משמע שפירש
עמידה לחלוץ ושמה לכתחלה צדי ולא מופסלה בזה כדפירש
לעיל (דף קג.) גבי צין עומד צין יושב צין מוטת:
אין לו א"א שברו. היינו דוקא כגון הכא ששאל דבר גדול במקום
שצין לוקחין אלף דבר מוטע *וכן
היה להגדיל בזה (צ"ק קטו: ושם)
גבי הל' להביא כרוז ודורמסקין
לחולה דצין לו אלף שכרו אלף היכא
שלוקחין דבר גדול התם אין יכול
לומר לו משטה אני כך ואע"פ שלא
הוציא כלום מאותו דבר שמוטע עליו
שכר: **רבא** אמר רב סחורה.
והא דלמחר באלו מילואות (ב"מ דף קג. נג.)
ושם אמר רבא כגון רב סחורה
לאסבין וזהמא ליסטרין פירוש שהאיר
עייני בלואות משנה אחת רבא גרס
התם אלף רבא היה תלמידו מובהק
דמשמע הכא ובכמה דוכחין וואת
דגרסי התם רבא וי"ל דה"ק אפילו
לא אסבין אלף וזהמא ליסטרין בלנד
אני חייב לקרוע עליו *:

על מנת שספק לך מאתים וזו. ואע"ג דלא יבא ליה חליצתה כשירה
כדמפורש בכתובות בהמדייר (דף עד.) דכל תנאי מבני גד ובני ראובן
גמרינן תנאה שאפשר להסתנות על ידי שליח שעשה משה את יהושע
שליח לתת להם את ארץ הגלעד הוי תנאה תנאה וכל תנאי דלא
אפשר לעשות על ידי שליח כגון
חליצה אין תנאי מועיל בה וזהו טעמו
של דבר: **בתי עמודי.** עמודי
והחייבני לו: **ישבסה** מהמייבס
לו: **זו היא עמידה.** זו היא תקנה:
ידעם ליה. מכרת היא זו שום דבר
גנאי: **אמרה** ליה אין **מומנה** חוץ
לא ליה צ"ל היא יודעת זו שאין
לא לייבמה אלף כדי לאכול ולכלות
ממונה ולגרשה: לישנא אחרתא צפי
עמודי. עמודי על רגליך דכתיב
(דברים יט) ועמדו שני האנשים
בעמידה *:
ישבסה זו היא עמידה.
קטעית היא או חולה. אמר לה ידע
לה מכיר הוא זה שרואה לייבמה
אמרה ליה אין וממונה חוץ זה *:
נראה דר' יוחנן. דלמחר לעיל עד
שימכונו שניהם: **הב** ליה. דהא
קצלת עלה ואע"ג דחליצה בזה לא
מופסלה מיהא אחיבה לקוימיה תנאה
מדינא כשאר שכירות דעלמא: **אמר**
ליה. כיון דחליצה כשירה היא משום
דינא נמי לית ליה דכיון דעליה רמיא
למיעד ולא צפי משטה אני כך עזרה
ליה: **מעברא.** מעבר ים בסיפיה:
אמר ליה **אני.** לרב פפא: **אנך**
כיוא. כלומר כמדומה אני שיש לך
אז ואם סמוכין לך לספק לרביך
לפיכך קא ממדדן שנעמדין: **ושכנו.**
אבזה ואימיה: **גט מוטעה** פסול
אם אינה מקיימת תנאה דליפטר
נגט ע"י שליח שהאומר לשנים כתבו
ותנו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו *
הילכך דמי לתנאי בני גד ומהני ציה
תנאה: **וכן גטיי נשים.** כופין אותם
עד שיאמר רוצה אני **חולצין אע"פ**
שצין מכירין. יבם ויבמה שצ"פ
לפנינו לחלוץ ואין אנו מכירין זו שזה
וממאנין. צ"ד מוקקין למיאון אע"פ
שצין מכירין: **לפיכך.** הואיל ומוקקין
להם אע"פ שאין מכירין אותם: אין
נוספין גט חליצה. עדים הרואים
בחליצה ובמלאוץ אין כותבין ונותנין
לה להיות צידה לזכות אל"כ מכירין
שצין יבם ויבמה. והשתא דצין כותבין
אל"כ מכירין אי נמי לאו יבמה הוא
לא נפיק חורבה מיינה דכל כמה
דלית לה גט חליצה לא נכדי לה:
חיישין לצ"ד טועין. אם כתבו לה
עדים ראויי שחלה בפנינו מפלוני
ואפילו לא כתבו בו ואישתמודענהו
חיישין שמה תראה גט זה לצ"ד אחר
ויסמכו עליו ולא יבדקו אם פלוני זה
הכתוב גט זה יבמה הוא אם לאו
וישאלו אותה והיו טועין בהלכה
שאין יודעין שחולצין וממאנין ואע"פ
שאין מכירין: **לפיכך.** הואיל ואין
חולצין אל"כ מכירין: **נוספין** גט
חליצה. עדים שראו שחלה יכולין
לכתוב לה ואע"פ שאין מכירין ולא
חיישין שמה טעו צ"ד בהלכה זו
לומר חולצין אף על פי שאין מכירין
וחללו לה ממי שאינו יבמה:
מתני'

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אין לו בתי וכן
החייב דהגדיל בזה ובה' ובה'
ע' נשנות להם רב סימן
רב ובספר כמות אור על
המורה להנאון בעל פנים
מחירות בפרשה מולדות:
הגהות הב"ח
(א) גמ' אמרה ליה אמה.
כ"כ ס"א אמה ואמר
גירסת רש"י לשם
השמות: (ב) שם אמר ליה
רב פפא משטה אני כך:
תוס' חד מקבאי
חליצה מוטעת איהא היא
חליצה מוטעת כל שאל
חלוץ לה ע"מ שתתן
לך מאתים וזו שכירה
ואי בעיא מניה שתתן
לו המאתים אמר' ליה
משטה אני כך ולא
יהבה ליה מדי ואם א"ל
חלוץ ובכך אתה כונס
פסולה ופוסלת מן האחים
וטעמיה דמילתא דחליצה
מוטעת כשירה חייב בה
דמי טעמי בפי' חותם חל
טעמא הוא מכיון דחליץ
סמכתא אחוץ אחרת
לחצוה ולהאי טעמא איה
בשעת חליצה אדכר לה
הנאה החליצה פסולה וחד
טעמא משום דא"א לקיים
המעשה ע"י שליח ולא
הוי דומיא דבני גד ובני
ראובן ואין צורך לקיים
התנאי ואפי' אדכריה
בשעת מעשה ובתוך
המעשה החליצה כשירה.
והכי מסקנא דשמשנא.
הכי גרסי' בספרים שלנו.
אמר רבא אמר רב סחורה
אמר רב הונא חולצין
אע"פ שאין מכירין
וממאנין אע"פ שאין
מכירין לפיכך אין כותבין
גט חליצה וגט מיאון
אע"פ מכירין אין חוששין
לכ"ד טועין ורבא ידיה
אמר אין חולצין אע"פ
מכירין ואין ממאנין אע"פ

מוסף רש"י
בין שנתכחין הווא.
לחלצה (כתובות עד.)
חלוץ לה ע"מ שתתן
כ"כ. ואע"ג דלא יבא
שכרה (שם). יקריב אותו.
אל פתח אהל מועד יקריב
אותו. קרא יתירא הוא
דהא כתיב בנשיה יקריבו
(ר"ה א.) ובני"ז קדושין ג.)
ומי' למכתב יקריבו אל
פתח אהל מועד ללזנו
לפי' ה' (ושב"ט ב"ב סח.)
מלמד שבכופין אותו. לקיים דברי דברו (קדושין ג.) להקריב מה שגדל (ב"ב סח.). וכן אתה מוצא בגיטין נשים. בהקדמת
(כתובות עו.) ואלו כסופין אותו לזנוא מוכה שחן ובעל פוליסות דכופין ומכין אותו עד שיאמר רוצה אני דנקמן מדמנו משמע
(ושב"ט ב"ב סח.).